

مقدمه

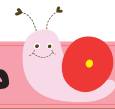
هدف از طراحی آموزشی کمک به یادگیری فرد و فعال کردن یادگیری او و همچنین پشتیبانی از فعالیت‌های آموزشی دانش‌آموز است. آموزش در هر جایی که روی دهد، چه بین یک معلم و یک دانش‌آموز، در کلاسی از یک مدرسه، در گروهی از بزرگسالان علاقه‌مند، یا در یک محیط کار بدون برنامه‌ریزی و بر حسب اتفاق رخ نخواهد داد. مؤسسه آموزشی و فرهنگی مبتکران با استفاده از تجارب جدید در حوزه آموزش، به طور جدّ تلاش کرده است با کمک مؤلفان و طراحان آموزشی، محصولاتی با کیفیت آموزشی بالاتر را در اختیار مشتریان قرار دهد. محصولات مؤسسه مبتکران با توجه به فلسفه تعلیم و تربیت، سیاست‌های کلی نظام آموزش و پرورش به صورت مدون طراحی و اجرا شده است.

در طراحی آموزشی کتاب‌های درس آزمون توصیفی از الگوهای طراحی آموزشی، از جمله الگوی e5 استفاده شده است. این الگو در یک محیط کاملاً اثر بخش طراحی و اجرا می‌شود. در پیاده‌سازی این الگو با توجه به توصیفی بودن درس آزمون‌ها تلاش شده است جدیدترین شیوه‌های آموزشی پیاده‌سازی گردد. این الگو از نظر طبقه‌بندی، جزو روش‌های فعال و اکتشافی است که بر تولید، کنترل و تعمیم دانش تأکید و در فرآیند تدریس ساختن‌گرایی تلاش می‌شود شرایطی فراهم نماید تا دانش‌آموز نقش اساسی را ایفا نماید.

بخش‌های مختلف درس آزمون

کتاب درس آزمون‌های توصیفی دوره ابتدایی دارای سه بخش اصلی است در بخش اول، نقشه مفهومی درس متناسب با ساختار کتاب در اختیار مخاطبان قرار می‌گیرد. این بخش به دانش‌آموز کمک می‌کند تا نمای کلی از محتوای آموزشی را در اختیار داشته باشد. در بخش دوم اهداف درس متناسب با سطوح مختلف مهارتی، دانش و نگرشی در اختیار دانش‌آموز قرار می‌گیرد. در بخش سوم محتوای کتاب مطابق با سرفصل‌های کتاب‌های درسی ارائه و بر اساس ساختار زیر ارائه می‌گردد.

درگیر کردن

در این قسمت درس آزمون به فرآیندهای پیش‌بینی شده در برنامه درسی و ارزیابی دانش‌پیشین شاگردان می‌پردازند. این کار از طریق درگیر کردن آنها در درک مفهومی جدید با استفاده از یک فعالیت کوتاه که موجب برانگیختن حس کنجکاوی و دانش‌پیشین آنان می‌شود، انجام می‌شود. این فعالیت باید بین تجربه‌های یادگیری پیشین و فعلی دانش

آموزان ارتباط برقرار کند، یادگیری‌های گذشته را آشکار و تفکر شاگردان را در راستای نتایج یادگیری مورد نظر سازماندهی کند.

کشف کردن

تجربه‌های اکتشافی مبنایی برای فعالیت فراهم می‌کنند که در آنها مفاهیم (کج فهمی‌ها)، فرآیندها و مهارت‌های جاری شناسایی شده، موجب تسهیل تغییر مفهومی می‌شوند. شاگردان می‌توانند با استفاده از دانش قبلی خود به انجام فعالیت‌های آزمایشگاهی بپردازند و ایده‌های جدیدی به دست دهند، به اکتشاف درباره پرسش‌ها و احتمالات جدید بپردازند و یک جستجوی مقدماتی را طراحی و اجرا کنند.

توضیح دادن

در این مرحله معلم به ارائه مستقیم مفاهیم و فرآیندها یا مهارت‌ها می‌پردازد. توضیح معلم که جزئی تعیین کننده محسوب می‌شود، می‌تواند موجب راهنمایی شاگردان برای درک عمیق‌تر گردد. در این بخش به مطالب و نکات کلیدی و مطالب گذشته در سال‌های قبل یا دروس قبلی پرداخته می‌شود.

شرح و بسط

شاگردان از طریق تجربه‌های جدید به درکی عمیق‌تر و گسترده‌تر، اطلاعات بیشتر و مهارت‌های مناسب‌تر می‌یابند. شاگردان درک خود از مفهوم را با انجام فعالیت‌های اضافی به کار می‌برند. این فعالیت‌ها به دانش آموزان کمک می‌کند علاوه بر مطالب معمول کتاب فعالیت‌های اضافی متناسب با ساختار کتاب را تجربه کنند.

ارزشیابی

این مرحله فرصتی برای دانش آموزان است تا به سنجش ادراکات و مهارت‌های خود بپردازند و همچنین فرصتی برای معلمان برای ارزیابی میزان پیشرفت شاگردان در دستیابی به هدف‌های آموزشی است. دانش آموزان با حل پرسش‌های درس‌آزمون، با مسایل تازه‌ای روبه‌رو می‌شوند که آن‌ها را برمی‌انگیزد، تا با شوق در کلاس بعدی حاضر شوند و به جستجوی پاسخ پرسش‌های تازه بپردازند.

بنابراین درس‌آزمون علاوه بر نقش آن به عنوان یک تکلیف امتدادی به نوعی نقش یک تکلیف «آمادگی» را هم ایفا می‌کند و مهارت خودآموزی، یادگیری مستقل، منبع محور و خودگستر را در دانش آموزان افزایش می‌دهد. موسسه فرهنگی آموزشی مبتکران امیدوار است با تلاش دسته‌جمعی گروه مولفان، ویراستاران، ناظران و طراحان آموزشی بتواند سهمی در افزایش مهارت، دانش و نگرش دانش آموزان، ایفا نماید.